

*ΚΖ' Εκπαιδευτική Σειρά ΕΣΔΔΑ
Τμήμα Διεθνών & Ευρωπαϊκών Υποθέσεων*

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΘΕΣΜΟΙ

5. Παγκοσμιοποίηση και Περιφερειοποίηση: Από το G-20 στην ΕΕ

Χρήστος Πετσιμέρης LL.M., Δ.Μ.Σ.
Προϊστάμενος Τμήματος Διεθνών Σχέσεων
Υπουργείο Εσωτερικών
(9/7/2021)

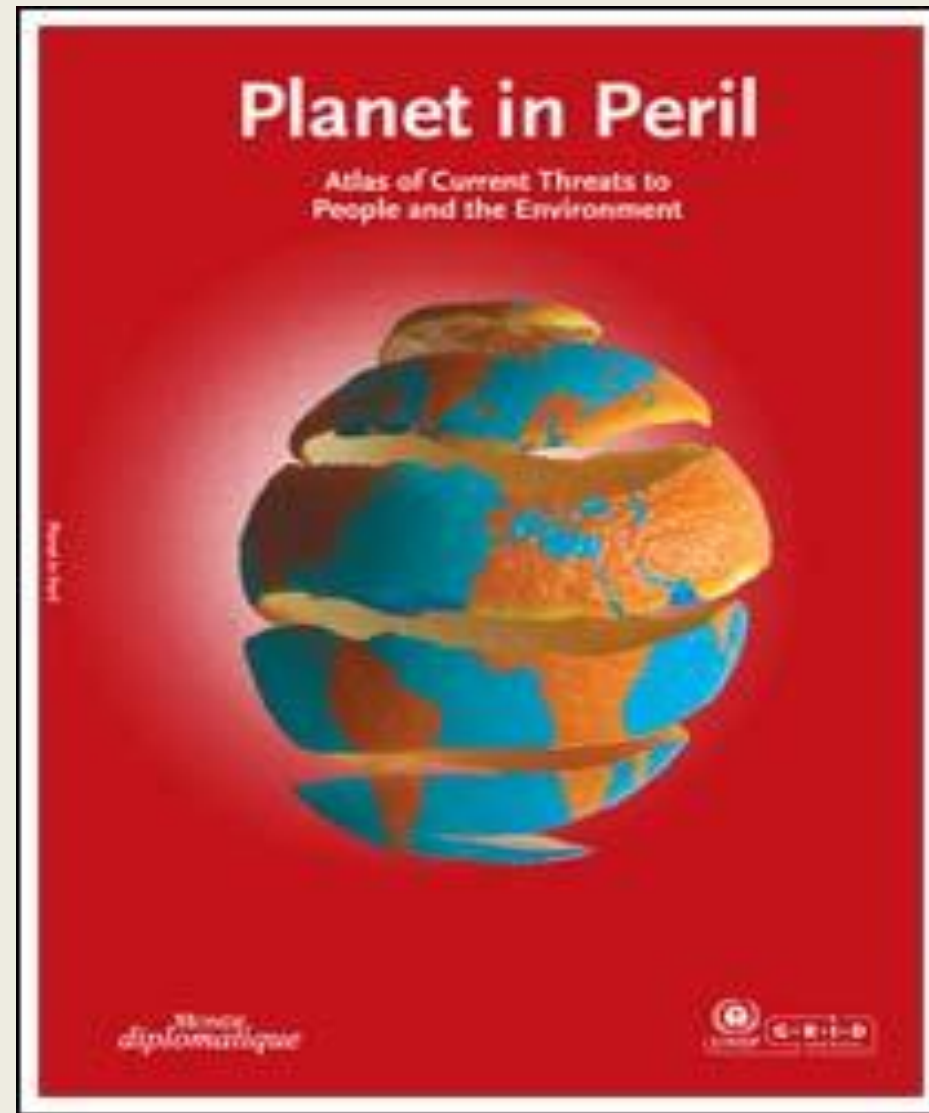
Παγκοσμιοποίηση και Περιφερειοποίηση: Από το G-20 στην ΕΕ

- ☐ Από την διακρατική συνύπαρξη και συνεργασία στο συντονισμό και την εναρμόνιση των εθνικών πολιτικών των κρατών,
- ☐ Σύνθετη αλληλεξάρτηση και Παγκοσμιοποίηση,
- ☐ Διεθνείς εμπορικές συναλλαγές και χρηματοπιστωτικές ροές,
- ☐ Περιφερειακές συσσωματώσεις,
- ☐ Τελωνειακή Ένωση, Ενιαία Αγορά, Οικονομική Ένωση,
- ☐ Οι περιπτώσεις των G-20 και ΕΕ,
- ☐ Σύνοψη – Συμπεράσματα

Αλληλεξάρτηση

- οι συναλλαγές έχουν μικρό κόστος
- η διαφάνεια είναι μεγάλη
- η πληροφόρηση για τα συμφέροντα των άλλων είναι πιο πλήρης
- τα προβλήματα του συντονισμού, της συμμόρφωσης, της επίβλεψης, της επιβολής και της διαπραγμάτευσης λύνονται πιο αποτελεσματικά
- το πρόβλημα της κατανομής των ωφελειών λύνεται πιο αποτελεσματικά.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Τι Είναι η Παγκοσμιοποίηση;

❖ Ταχύτητα

❖ Απόσταση: χρονική & χωρική

Χωρική και χρονική μεταμόρφωση της ανθρώπινης κοινωνικής οργάνωσης που συνδέει δρώντες της διεθνούς πολιτικής που κινούνται σε πεδία που διαπερνούν εθνικά σύνορα και γεωγραφικές περιοχές;

Τι Είναι η Παγκοσμιοποίηση;

Οικονομική Παγκοσμιοποίηση

Διαδικασία κατά την οποία όλες οι οικονομίες ενσωματώνονται, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, σε μια διασυνδεμένη παγκόσμια οικονομία

Πολιτισμική Παγκοσμιοποίηση

Διαδικασία κατά την οποία οι πληροφορίες, τα προϊόντα και οι εικόνες που παράγονται σε μια περιοχή του κόσμου μεταδίδονται σε διάφορες περιοχές του κόσμου, οδηγώντας έτσι στην αποδυνάμωση των πολιτισμικών διαφορών ανάμεσα στα έθνη, τις περιφέρειες και τα άτομα

Πλεονεκτήματα της Παγκοσμιοποίησης;

Αγορά: αποτελεί το μοναδικό αξιόπιστο μέσο παραγωγής πλούτου

Όλοι είναι νικητές: κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους και, παράλληλα, τους φτωχούς λιγότερο φτωχούς

Προάγει την Ελευθερία: η οικονομική ελευθερία προωθεί και άλλες ελευθερίες

Ομοιογενοποίηση: παίζουμε με τους ίδιους «κανόνες» και μοιραζόμαστε τις ίδιες νόρμες συνύπαρξης

Μειονεκτήματα της Παγκοσμιοποίησης;

Η φτώχεια και οι ανισότητες επιδεινώνονται

Η πολιτική και η δημοκρατία αποδυναμώνονται

Αύξηση της διαφθοράς ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης του καταναλωτικού υλισμού

Η πολιτισμική και κοινωνική διακριτικότητα και διαφορετικότητα αμβλύνονται

Παγκόσμια Διακυβέρνηση

- Η παγκόσμια διακυβέρνηση είναι μια ευρεία, δυναμική και περίπλοκη διαδικασία διαδραστικής διαμόρφωσης πολιτικής σε παγκόσμιο επίπεδο. Αιωρείται κάπου ανάμεσα στο βεσθφαλιανό διακρατικό σύστημα και την πλασματική ιδέα μιας παγκόσμιας κυβέρνησης
- Παρ' όλο που οι νόρμες και οι κανόνες που περιλαμβάνει έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, ωστόσο δεν επιβάλλονται από καμία υπερεθνική αρχή
- Η τάση προς την παγκόσμια διακυβέρνηση είναι εμφανέστερη και σημαντικότερη στον οικονομικό τομέα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗ

Πλεονεκτήματα της Περιφερειοποίησης;

Ομοιογενοποίηση συμφερόντων, κανόνων και αξιών

Διατηρεί την ετερότητα

Συμβάλλει στην εμβάθυνση της ολοκλήρωσης

Μειονεκτήματα της Περιφερειοποίησης;

Εθνικισμός

Απροσδιόριστα τα όρια της περιφερειακής ολοκλήρωσης

Δυσκολία αντιμετώπισης του ‘παγκόσμιου’

G-20

<http://www.g20ys.org/>

<http://www.oecd.org/g20/>

https://www.g20.org/Webs/G20/EN/Home/home_node.html

G-6: ΗΠΑ, ΗΒ, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία

G-7: G-6 + Καναδάς

G-8: G-7 + Ρωσία

G-20: G-8 + ΕΕ, Μεξικό, Αργεντινή, Βραζιλία, Κίνα, Ινδία, Ινδονησία, Αυστραλία, Σαουδική Αραβία, Νότια Αφρική, Νότια Κορέα, Τουρκία.

G-20

Θεματικές Περιοχές:

1. Σταθεροποίηση Συναλλαγματικών Ισοτιμιών
2. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κρίσεων
3. Σύγκλιση Μακροοικονομικών Μεγεθών
4. Συντονισμός Νομισματικής Δράσης
5. Ενίσχυση Διαφάνειας και Λογοδοσίας των Εθνικών και Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων
6. Ενίσχυση των Εθνικών Χρηματοοικονομικών Συστημάτων
7. Διασφάλιση Ρευστότητας στις Διεθνείς Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου
8. Ενίσχυση της Παρέμβασης των Δρώντων της Αγοράς

G-20

Κύριοι Κύκλοι Διασκέψεων:

- 1975-1978: Αποφυγή ύφεσης και αντιμετώπιση ανεργίας και πληθωρισμού με ενίσχυση της ζήτησης μέσω επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και συντονισμό οικονομικών πολιτικών
- 1979-1985: φιλελευθεροποίηση αγορών με έμφαση στην ενίσχυση της προσφοράς και την απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου
- 1985-1989: παρέμβαση στις αγορές για τον έλεγχο της διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών και τη σύγκλιση των μακροοικονομικών μεγεθών
- 1990-1994: έμφαση στην αντιμετώπιση πολιτικών προβλημάτων (κατάρρευση ΕΣΣΔ, χρέος τρίτου κόσμου, περιβαλλοντικά προβλήματα, διαφθορά και διαπλοκή) και την απελευθέρωση του διεθνών εμπορικών συναλλαγών
- 1995-2006: διεύρυνση σε G-8, αντιμετώπιση προβλημάτων παγκοσμιοποίησης, διαφθοράς και διαπλοκής
- 2007-μέχρι σήμερα: διεύρυνση σε G-20, αντιμετώπιση της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης

Η διεύρυνση της ευρωπαϊκής «οικογένειας»

1952

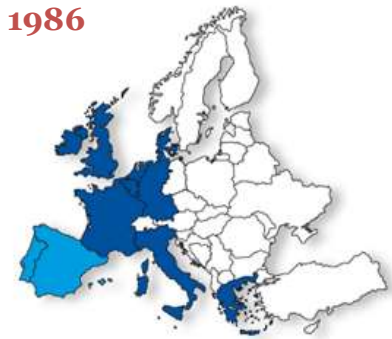
1973

1981

1986

1990

1995

2004

2007

➤ Ευρωπαϊκή Ήπειρος

- Κοινή Ιστορία
- Κοινή Κουλτούρα
- Κοινή Θρησκεία
- Καρλομάγνος
- Πεποίθηση ότι ανήκουν σε μία Κοινότητα
- Σημαντικά βήματα – Ίδρυση Ένωσης

Ο Θεσμός της Ενωμένης Ευρώπης

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Σημαντική κατάκτηση της σύγχρονης εποχής
- Τσώρτσιλ: Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης
- 1952: 6 Κράτη - Μέλη
- 2019: 28 Κράτη – Μέλη
- 2021: 27 Κράτη - Μέλη

Ιστορική Αναδρομή

- Τέλος Β' Παγκοσμίου Πολέμου
- Ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των Κρατών
- ✓ Οικονομική Συνεργασία
- ✓ Εμπορική Συνεργασία
- ✓ Βιομηχανική Συνεργασία

➤ 1950 – 1959

- Υπογραφή Ευρωπαϊκών Συνθηκών - Συνεργασία

➤ 1960 – 1969

- Ανθηρή Δημοκρατία – Μια περίοδος Οικονομικής Ανάπτυξης

➤ 1970 – 1979

- Η Κοινότητα σε εξέλιξη – Η πρώτη Διεύρυνση

➤ 1980 – 1989

- Αλλαγή Μορφής της Ευρώπης – Πτώση Τείχους του Βερολίνου

➤ 1990 – 1999

- Μια Ευρώπη χωρίς σύνορα – Ίδρυση Ευρωπαϊκής Ένωσης

➤ 2000 – σήμερα

- Μια δεκαετία περαιτέρω εξελίξεων

Πηγές του Ευρωπαϊκού Δικαίου

- Ευρωπαϊκές Συνθήκες
- Κανονισμοί
 - Ίδιοι για όλα τα Κράτη – Μέλη
- Οδηγίες
 - Προσαρμόζονται σε κάθε Κράτος – Μέλος
- Αποφάσεις – Κατευθύνσεις - Οδηγίες

Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία
 - Απαραίτητη η σύσταση οργάνων
 - Αντιστοιχία με Όργανα Κρατών - Μελών
 - Ανταποκρίνονται στις βασικές απαιτήσεις της Ένωσης
 - Στελέχωση με μεγάλο αριθμό προσωπικού
 - «Γραφειοκράτες των Βρυξελλών»

➤ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Εκλέγεται από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Λειτουργεί από το 1979 – Εκλογές κάθε πέντε (5) χρόνια
- Έδρα
 - ✓ Βρυξέλλες
 - ✓ Λουξεμβούργο
 - ✓ Στρασβούργο

➤ Αρμοδιότητες

- Θέσπιση Ευρωπαϊκών Νόμων
 - ✓ Από κοινού με το Συμβούλιο
 - ✓ Δημοκρατική Νομιμοποίηση
- Άσκηση Δημοκρατικού Ελέγχου
 - ✓ Σε όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης
 - ✓ Ιδίως στην Επιτροπή
- Ψήφιση – Έγκριση Προϋπολογισμού της Ένωσης
 - ✓ Από κοινού με το Συμβούλιο

➤ Συμβούλιο Υπουργών

- Κύριο όργανο λήψης αποφάσεων
- Ένας Υπουργός από κάθε Κράτος – Μέλος
- Δέσμευση Κράτους – Μέλους
- Πρωθυπουργοί και Πρόεδρος της Επιτροπής
- ✓ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
- Ανάλογα με τη θεματική

- Γενικές Υποθέσεις και Εξωτερικές Σχέσεις
- Οικονομικές και Δημοσιονομικές Υποθέσεις («ECOFIN»)
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις (ΔΕΥ)
- Απασχόληση, κοινωνική πολιτική, υγεία και καταναλωτές
- Ανταγωνιστικότητα

- Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και ενέργεια
- Γεωργία και αλιεία
- Περιβάλλον
- Παιδεία, Νεολαία και Πολιτισμός

➤ Αρμοδιότητες

- Θέσπιση ευρωπαϊκών νόμων
 - ✓ Από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
 - ✓ Σε πολλούς τομείς πολιτικής
- Συντονισμός της γενικής οικονομικής πολιτικής
 - ✓ Των κρατών μελών
- Συνομολόγηση διεθνών συμφωνιών
- Μεταξύ της Ένωσης
- Και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών

- Έγκριση του προϋπολογισμού της Ένωσης
 - ✓ Από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Ανάπτυξη της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ένωσης
- Βάσει γενικών προσανατολισμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
- Συντονισμός της συνεργασία
 - ✓ Μεταξύ των εθνικών δικαστικών και αστυνομικών αρχών
 - ✓ Σε ποινικές υποθέσεις

➤ Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Ανεξάρτητη από Εθνικές Κυβερνήσεις
- Εκπροσωπεί και υποστηρίζει τα συμφέροντα της Ένωσης
- Συντάσσει προτάσεις για νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές Πράξεις

- Ορισμός της προσωπικότητας που θα διοριστεί ως νέος πρόεδρος της Επιτροπής
 - ✓ Από τις κυβερνήσεις των κρατών - μελών
 - ✓ Με κοινή συμφωνία
- Έγκριση ορισθέντος πρόεδρου από το Κοινοβούλιο.
- Επιλογή των λοιπών μελών της Επιτροπής
 - ✓ Από τον ορισθέντα πρόεδρο της Επιτροπής
 - ✓ Σε συμφωνία με τις κυβερνήσεις των κρατών - μελών

- Έγκριση του πίνακα υποψηφίων
 - ✓ Από το Συμβούλιο
 - ✓ Αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία
 - ✓ Υποβολή για έγκριση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Κλήση υποψηφίων σε ακρόαση από το Κοινοβούλιο
 - ✓ Το οποίο γνωμοδοτεί στη συνέχεια για το "σώμα" των επιτρόπων
- Διορισμός νέας Επιτροπής
 - ✓ Οριστικά από το Συμβούλιο
 - ✓ Το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, μετά την ψήφο έγκρισης του Κοινοβουλίου

➤ Αρμοδιότητες

- Προτείνει νομοθεσία στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο
- Διαχειρίζεται και εκτελεί τις πολιτικές και τον προϋπολογισμό της Ένωσης
- Επιβάλλει το ευρωπαϊκό δίκαιο (από κοινού με το Δικαστήριο)
- Εκπροσωπεί την Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, για παράδειγμα διεξάγοντας διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών

➤ Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

- Ίδρυση: 1952
- Έδρα: Λουξεμβούργο
- Έργο
 - ✓ Εξασφάλιση ερμηνείας και εφαρμογής κοινοτικού Δικαίου
 - ✓ Σε όλα τα Κράτη – Μέλη
 - ✓ Επίλυση Νομικών Διαφορών
 - ✓ Κρατών Μελών – Οργάνων – Ιδιωτών
- Διαδικασία έκδοσης προδικαστικής απόφασης

- Έκδοση αποφάσεων αναφορικά με
 - ✓ Αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής απόφασης
 - ✓ Διαδικασίες επί παραβάσει
 - ✓ Προσφυγές ακυρώσεως
 - ✓ Προσφυγές επί παραλείψει
 - ✓ Αγωγές αποκατάστασης των ζημιών

➤ Ελεγκτικό Συνέδριο

- Ίδρυση: 1975
- Έδρα: Λουξεμβούργο
- Έργο
 - ✓ Έλεγχος
 - ✓ Δαπανών
 - ✓ Εξασφάλιση
 - ✓ Σχέσης
 - ✓ Κόστους - Απόδοσης

➤ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

- Ίδρυση: 1957
- Συμβουλευτικό Όργανο
- Εκπροσωπεί
 - ✓ Εργοδότες
 - ✓ Συνδικαλιστικές Οργανώσεις
 - ✓ Αγρότες
 - ✓ Καταναλωτές
- Γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τους πολίτες

➤ Αρμοδιότητες

- Συμβουλεύει το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, είτε μετά από αίτημά τους είτε κατόπιν ίδιας πρωτοβουλίας
- Ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ένωση
- Ενισχύει το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών σε χώρες μη μέλη της Ένωσης και συνδράμει στη δημιουργία συμβουλευτικών δομών στις χώρες αυτές

➤ Επιτροπή των Περιφερειών

- Ίδρυση: 1994
- Συμβουλευτικό Όργανο
 - ✓ Αποτελούμενο
 - ✓ Από εκπροσώπους
 - ✓ Των Αρχών
 - ✓ Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης
- Διατύπωση γνώμης
 - ✓ Θέματα
 - ✓ Περιφερειακής Πολιτικής
 - ✓ Περιφερειακής Ανάπτυξης

➤ Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

- Αποστολή:
 - ✓ Αντιμετώπιση περιπτώσεων κακής διοίκησης
 - ✓ Θεσμικών Οργάνων
- Υποχρέωση Οργάνων
 - ✓ Παροχή Πληροφοριών
 - ✓ Ακόμη και απόρρητων
- Διορισμός

➤ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

- Ίδρυση: 1958
- Τράπεζα μακροπρόθεσμου δανεισμού της Ε.Ε.
- Χορήγηση πιστώσεων
- Σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- Έργα Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος
- Όχι περισσότερο από 50%

- Τα έργα τα οποία χρηματοδοτεί η Τράπεζα πρέπει να:
- Συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ
 - Είναι βιώσιμα από οικονομική και χρηματοδοτική άποψη, τεχνικά άρτια και μη επιβλαβή για το περιβάλλον
 - Συμβάλλουν στην προσέλκυση άλλων πηγών χρηματοδότησης

➤ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

- Ίδρυση: 1998
- Έδρα: Φρανκφούρτη
- Αποστολή:
 - ✓ Διαχείριση του Ευρώ
 - ✓ Εγγύηση σταθερότητας τιμών
 - ✓ Χάραξη
 - ✓ Εφαρμογή
 - ✓ Νομισματικής Πολιτικής
 - ✓ Ζώνη του Ευρώ

Κοινοτικές Πολιτικές

- Κοινοί Στόχοι
- Κοινά Οράματα
- Κοινοί Δεσμοί
- Απαιτούν:
 - Εφαρμογή Κοινών Πολιτικών
 - Αντιμετώπιση Κοινών θεμάτων με όμοιο τρόπο
 - Έμφαση στην ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων Κρατών - Μελών

➤ Απασχόληση

- 4 ελευθερίες
 - ✓ Κίνησης
 - ✓ Εργασίας
 - ✓ Κεφαλαίου
 - ✓ Υπηρεσιών
- Υπόθεση Bosman
- Δημόσιοι Υπάλληλοι: Πρόγραμμα Leonardo Da Vinci
- Δυνατότητα Σύνταξης σε άλλη χώρα

➤ Εκπαίδευση

- Έκφανση 4 ελευθεριών
- Δυνατότητες Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- Χάραξη εκπαιδευτικής Πολιτικής
- Ανταλλαγή καλών πρακτικών
- Θεσμοθέτηση κοινών αναγνωρισμένων προσόντων
- Κολλέγια
- ✓ Σύγκρουση Εθνικού – Ευρωπαϊκού Δικαίου

➤ Περιβάλλον

- Στόχος
 - ✓ Προστασία
 - ✓ Βελτίωση Περιβάλλοντος
- Τήρηση αυστηρών περιβαλλοντικών προτύπων
- Προστασία Βιοποικιλότητας
- Αρχή της Αειφόρου Ανάπτυξης
- Πολιτικές για την αλλαγή του κλίματος

➤ Περιφερειακή Ανάπτυξη

- Στόχος:
 - ✓ Γεφύρωση του χάσματος
 - ✓ Μεταξύ πλούσιων και φτωχών Περιφερειών
- Εκσυγχρονισμός αναπτυξιακά υποβαθμισμένων Περιφερειών
- Μέσο Οικονομικής Αλληλεγγύης
- ΕΣΠΑ: 80% στην Περιφέρεια
- Προώθηση ανάπτυξης και απασχόλησης

➤ Κοινωνική Συνοχή

- Άμεση σχέση με λοιπές πολιτικές
- Ανάπτυξη για όλους
- Έμφαση στα αδύναμα κράτη
- Μεγάλη η πρόοδος για τα Κράτη του πρώην Ανατολικού Μπλοκ
- Βοήθεια σε γειτονικά Κράτη για αποφυγή εντάσεων

Θέματα Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

➤ Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ΕΕ

- ✓ Αντιπροσωπεύει μια ολόκληρη Ήπειρο
- ✓ Ανοιχτή σε κάθε χώρα
- ✓ Δημοκρατική
- ✓ Διαθέτει οικονομία της αγοράς
- ✓ Διοικητική ικανότητα να αναλάβει
- ✓ Δικαιώματα και Υποχρεώσεις
- ✓ Από τη συμμετοχή της στην Ένωση
- ✓ Πχ: Λευκορωσία

➤ Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα (2004)

- Μη ολοκληρωμένη απόπειρα
- Θεμελιώδεις Αξίες
- Δικαιώματα
- Σύμβολα
- Όργανα
- Μελλοντική επαναδιαπραγμάτευση

➤ Πολιτικές Ενοποίησης

- Αποτίμηση Πολιτικών
- Αποτελέσματα
- Αντιδράσεις από φορείς ισχυρών κρατών
- Οικονομική Κρίση
- Βραχυχρόνια – Μακροχρόνια Αποτελέσματα

